



# T4KF



SKÅNSKA TRÄNGREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Januari 2025 • nr 32



Fältlunch under Rävspelet 2024

## Ordföranden har ordet – 2025



*Ordföranden Nils Olof Johansson*

### **T 4 kamrater!**

Ännu ett verksamhetsår kan snart läggas till handlingarna. Förutom sedvanligt årsmöte och höstmöte har en uppskattad utflykt skett till Christinehof och Brösarp samt rävspelet genomförts med ett 30-tal deltagare.

Vid höstmötet hade vi nöjet att lyssna på Överste 1 Jan Bergströms erfarenheter från att vara den första svenska chefen direkt under-



*Öv 1 Jan Bergström  
vid höstmötet 2024*

ställd NATO befäl i Bosnien-Hercegovina. Detta brutala inbördeskrig, där till slut NATO ingrep och tvingade fram en fred, (genom Daytonavtalet 1995). Vi avnjöt därefter en härlig kalkonmiddag.

Vid utgivning av denna tidning har vi också genomfört traditionsenlig kranedläggning på T 4 gravplats.

### **Försvarsmakten i stort och smått**

Efter många om och men blev Sverige till slut fullvärdig NATO-medlem i våras. Ett helt nytt läge efter en lång period av alliansfrihet. Detta ställer bland annat krav på att vi tills vidare skall delta med en bataljon om ca 500 man i Lettland i den gemensamma NATO-styrkan. Först ut att bemanna efter nyår är P 7 (Södra Skånska regementet):

Ett nytt försvarsbeslut kommer att fattas av riksdagen under året, grundat på försvarsproposition 2024/25:34.- Totalförsvaret 2025 – 2030. Det förefaller som det finns en tydlig politisk enighet om huvuddelarna i underlaget.

”En historisk satsning på ett starkt militärt försvar och ett motståndskraftigt och ett uthålligt totalförsvaret” Krigsorganisationen skall således utökas, från 88 000 idag till 130 000 år 2035. Fyra armébrigader skall vara färdigställda till 2030. Diverse materielanskaffningar sker i stort och smått, till exempel anskaffning av fler artilleripjäser och lagerhållning av ammunition.

Det innebär att T 2 (Göta trängregemente) får ansvaret för att sätta upp 4 st brigadunderhållsbataljoner med ungefär samma organisationsstruktur som de gamla underhållsbataljonerna.

Det skall också ske en satsning för att skapa uthållighet i totalförsvarets förnödenhetsförsörjning genom lagerhållning av nödvändiga varor och en bättre uthållighet i produktions- och flödeskedjor. Ekonomiskt innebär det att Sverige med råge uppnår NATO:s krav på att 2 % av BNP årligen skall satsas på försvaret.

Det är också på gång att anskaffas en serie nya eldhandvapen i samverkan med finska försvaret. Ett antal AK 24 är under anskaffning inledningsvis som alltså ersätter AK 5 och Ak 4, för förband som inte har strid som huvuduppgift.

Kuriosa i sammanhanget är att nu skall vita blixten ersättas (skida M/40). De flesta av oss har mer eller mindre bra erfarenhet av detta fortskaffningsmedel. Jag tror att det fanns ett par vita blixten till samtliga soldater i den gamla armén - som omfattade minst 400000 man. Alla förband skulle ju vinterutbildas och i värsta fall övergå till fria kriget.

Vinterutbildning vid T 4 började med att dag 1 ta ut skidorna och valla dem med vallningsblåslampa och tjära – utan att de brann upp.

Dag 2 inleddes med skidexercis, t ex koppla skidor och lappkast måste alla kunna. Dag 3 var vintern slut. Vita blixten ersätts av en vallningsfri skida men den gamla skidan är ändå kvar tills vidare.



Avslutningsvis vill jag meddela att jag nu avgår som ordförande efter 32 år. Det är rimligt att yngre krafter tar vid. Att vara ordförande genom åren har varit en lätt uppgift tack vare kompetenta och energiska medarbetare på de tunga posterna. Resor, middagar, tidningar och andra aktiviteter gör sig inte själv. Någon måste ta på sig ansvaret för planering och genomförande. Det har fungerat perfekt genom åren. Stort tack till er alla. Ingen nämnd och ingen glömd.

*Nils Olof Johansson*

## Januari 2025 • nr 32

**Ansvarig utgivare:** Nils Olof Johansson

**Redaktionsgrupp:** Peter Alf, Nils Olof Johansson, Uno Nilsson och Olavi Olson

**E-postadress:** t4kf@outlook.com

**Hemsida:** [www.t4-kamratforening.se](http://www.t4-kamratforening.se) Använd gärna kontaktformuläret på hemsidan

**Kontakt:** Ordförande Nils Olof Johansson, 0768-540865. Sekreterare Olavi Olson, 0704-308814



**T4KF**



SKÅNSKA TRÄNGREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

# Minnesord över Göran Wetterlundh

Text och bild: Nils Olof Johansson. Ordförande T 4 kamratförening



I november nåddes vi av beskedet att Göran Wetterlundh, vår f d Chef för T 4 och Kamratföreningens ordförande, har lämnat oss.

Göran Gustaf Wetterlundh, föddes den 30 januari 1935 i Vänersborg. Han utnämndes till fänrik vid T4 1957. Året efter gifte han sig med Binnie Lindquist till ett livslångt äktenskap.

Göran var en skicklig officer. Efter genomgången Militärhögskola och aspiranttjänstgöring, utnämndes han till officer i generalstabskåren. Göran tjänstgjorde ett antal år vid arméstaben, Militärhögskolan mm. Han återvände med

familj till Hässleholm 1977 som ansvarig för grundutbildningen vid T 4. Därefter tjänstgjorde han 1978-1979 som chef för FN-bataljonen i Sinai (UNEF) och utnämndes sedan till överste 1980. Efter ytterligare en period som arméns utbildningschef återvände Göran som chef för T 4 1983.

En utmaning, under Görans tid som chef var att omlokalisera regementet till P2:s område. Det gamla området lämnades slutligen 1986. En flytt till nya kaserner, nytt skolhus, ny mäss mm. En period som inte var utan komplikationer. 1988 utnämndes han till chef för Hallands regemente och befälhavare för Hallands försvarsområde.

Göran deltog på vårt årsmöte 2024 och höll då ett mycket uppskattat tacktal. Göran Wetterlundh var en högt värderad chef och kamrat och vi minns honom med stor värme.



# Utveckling av ny bataljonsförbandsplats och sjuktransportfordon nu

Text och bild: mj Martin Zander. Saxat ur tidningen Trängaren 2023

Sedan förra numret av Trängaren har arbetet med att realisera och färdigställa det materiella innehållet till ”förbandsplats ny” slutförts. Under hösten har ett intensivt arbete genomförts med att färdigställa nya utrustningslistor och satslistor för all sjukvårdsmateriel som behövs på förbandsplatsen.



*Förbandsplats lätt*

Under arméns sjukvårdsdagar i oktober förevisades förbandsplatsen i lätt och traditionell version för arméns sjukvårdsföreträdare. Förbandsplatsen ska vara likadan i FM för bataljon. Parallellt med detta tas det även fram en kompaniförbandsplats för HV som bygger på samma komponenter men med en lägre dimensionering avseende antal skadade per dygn och en förbandsplats som bemannas av sjuksköterskor och sjukvårdare. FMV införskaffar materielen och det är ännu inte spikat



*En generisk behandlingsplats med tillhörande kollin ”möbler”*

när leveransutbildning kan ske, men ett antal förbandsplatser bataljon och HV kompani ska levereras under 2024 och löpande åren efter.

Det finns nu materiel för två förbandsplatser att genomföra försök på, en på T 2 och en på K 3. T 2 planerar att genomföra försök vid den fast anställda förbandsplatsen på Karstorp kompani under den långa övningsserien i Norrbotten under första kvartalet 2024. Det som vållar störst bekymmer just nu är att FMV inte har ramavtal på tältsystem, vilket har ställt till det då inga försökstält har kunnat införskaffas. Vid leverans får man antingen inget tält alternativt tält 9 (Hilleberg STALON XL) vilket är det enda tält som det finns avtal på just nu. Sedan tidigare rapporterat i förra numret av Trängaren tittar vi på ersättare till sjvtält 4 (luftbågetält) och sjvtält Lättvikt (luftbågetält).



*Läkemedel 50-sats*

Ett annat viktigt område är att fastställa satslistor Läkemedelslista förbandsplats och Förbrukningsmateriel förbandsplats. Detta arbete leder T 2 utvecklingsläkare kn Anna Magnusson och det är nu inne i remisshandling före fastställande. Arbetet har varit stort då det har fått likställa andra förekommande LM-satser i funktionskedja sjukvård framför förbandsplatsen. Denna sats kommer vara en viktig komponent i kommande ersättnings-satser som T 2 UtvS, försvarsöverapoteckarna och MOA SJV konceptuellt har tagit fram en metod som ska kunna beredskapslagras och omsättas i civil vård. Nya Sjtppfordon 2016 tog UtvS fram en prototyp av sjtppfordon baserat på ett Mercedeschassi som ursprungligen togs fram till sjtppgrupp i HV. Det blev aldrig realiserat då pengar sköts framåt i materielplanen och att upphandling fick



*Sjtppfo 3,5ton*



*Sjtppfo, Iveco defense vehicle Foto: Prototyp Iveco multifordon. Bild Crister Bragd*

göras om flera gånger. I juni i år skrev FMV avtal med IVECO Defense Vehicles om ett multifordon som ska kunna ersätta tgb11-20 familjen. I avtalet finns ett flertal varianter, varav tre st. har avropats, innehållande 100 + 100st sjtpfordon. Utvecklingen av detta fordon är inte genomförd och den bedöms komma i bruk på GU 25/26. Huvuddelen av de första 100st kommer att placeras på HV och mindre del till T 2.

Behovet är akut i hemvärnet, som inte har ett enhetsfordon för sjtp, och även för TrängR förband som fortfarande utbildar på 1316. Under hösten 2022 beslutades om att köpa standardfordon ur kammarkollegiets ramavtal eftersom det inte fanns en tydlig plan på när ramavtalet med IVECO skulle skrivas under. Beställning av 8st prototyper benämnt sjtpfo 3,5ton baserat på VW Crafter lades i april och de var leveransklara i början av oktober. Tanken är att beställa 80st årligen i tre år av en större och längre variant, Sjtptfo 5ton på VW Crafter-chassi, med leverans i oktober 24, där flertalet ska placeras på T 2 förband. Upphandlingen är färdig men FMV har ännu inte skrivit avtal med VW Sverige. Avtal och avrop bedöms vara färdigt innan jul, sedan väntar en designprocess med VW anlitate påbyggare ABICON i Skåne, för att påbörja produktionen från mars 24.

I november hämtades 8st sjtpfo 3,5ton till T 2 av Nora kompani för att kunna placeras på GU och förhoppningsvis kunna vara med på kompaniövning 1 under v.49.



◀ *Nora kompani Sjtptpluton befäl vid leveransutbildning av Sjtptfo 3,5ton.*

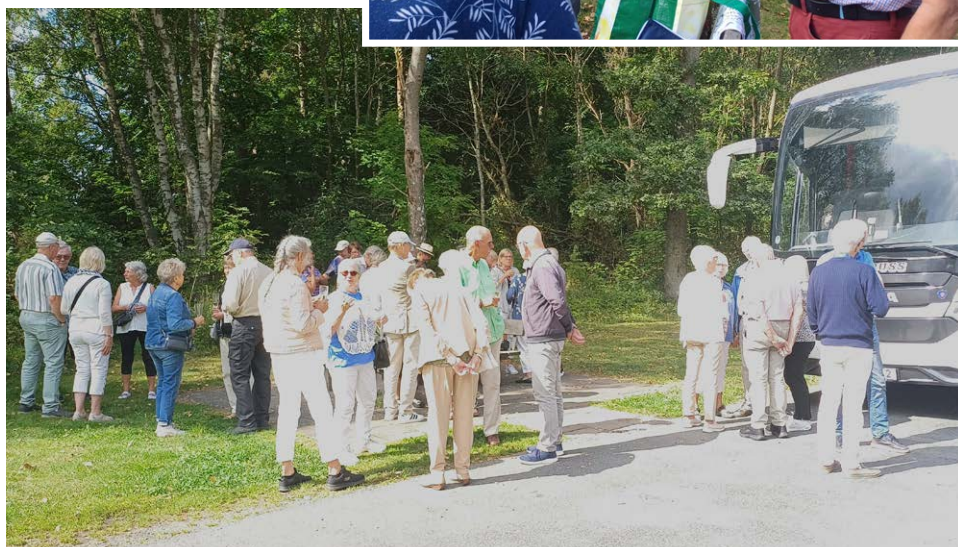
Nästa artikel i Trängaren hoppas vi kunna orientera hur arbetet med de två olika sjtpvarianterna fortskrider och hur försöken med ny förbandsplats genomförs. Vi kan även orientera om att FMV är i slutskedet med att träffa avtal med en tillverkare om en splitterskyddad terrängbil där det ska utvecklas en sjtp/sjv-variant bland flera.

# Äggkaga och slottsrika

Text och bild: Olavi Olsson

Många av oss uppskattar de resor och utfärder vi gör gemensamt. Det planerades ingen långresa 2024 och då tyckte Kajsa och Uno Nilsson att det skulle vara trevligt med en utfärd under en dag. Så blev det. Vi har dem att tacka för ett trevligt upplägg och genomförande. Den 17 augusti samlades vi vid Norra station i Hässleholm för en färd med buss söderut mot Brösarp. Inget särskilt tema men visst finns det både ett kulinariskt och ett kulturhistoriskt intresse hos medlemmarna i kamratföreningen. Detta präglade dagen. Vi var ett 30-tal deltagare som precis i kanten på Brösarps backar på Österlen fick sträcka på benen vid rastplatsen Piraten utmed väg 9. Namnet Piraten efter Fritiof Nilsson Piraten som livfullt berättat bland annat om folklivet på Österlen. Här hade Kajsa och Uno förberett förfriskningar i form ett glas bubbel mm. Nu var samtalen igång.

Några km senare var vi framme i Brösarp där vi i god ordning ställde upp framför Brösarps gästis.



*På rastplats Piraten*



Här var det uppdukat för oss och naturligtvis hade vi beställt den lokala läckerheten ”äggakaga”. Rejåla portionen med rikligt av stekt fläsk fick en och annan att ta två portioner. Lite lokal öl eller ett glas vitt passade dessutom utmärkt.



Äggakaga

Vi åt utan stress eftersom vi var på ett skänkt gästis. En stund i den varma sommarsolen utanför uppskattades och samtalen fortsatte.



Gravstenen på Brösarps kyrkogård

En liten grupp intresserade tog en promenad till Brösarps kyrka. På kyrkogården skulle finnas en gravsten efter en tragisk händelse på 1890-talet. En kvinna i Yngsjö hade tagit livet av sin svärdotter och dömdes till döden och blev den sista som avrättades i fängelset i Kristianstad. Vi hittade gravstenen efter svärdottern som kom just från Brösarp.

Det är inte långt mellan sevärdheterna i den här delen av Skåne. Efter en kort färd var vi framme vid Christinehovs slott vid Andrarum. Slottet byggdes av Christina Piper (1673 – 1752) under 1700-talet medan hennes make friherre Carl Piper (1647 – 1716) var krigsfånge i Ryssland.



Uppställning och presentation av deltagarna i slottsparken vid Christinehov

Genom Christinas driftighet köptes flera gårdar i trakten och godset blev ett av de största i Skåne. Trevliga guider från föreningen Christinas Wänner delade upp oss i två grupper och lotsade oss genom slottets våningar och berättade historien om slottet som länge var ett fideikommiss hos familjen Piper men numera är ett aktiebolag.



◀ Christinehovs slott



▶ Guiden från föreningen Christinas Wänner



Kopia av Carl Pipers fältläggen som användes i fältläggen



I stora salen fick vi höra berättelsen om Christina och Carl Piper

Vi fick också höra berättas om närbelägna Andrarums alunbruk<sup>1</sup> som startades här av Jochum Beck på 1600-talet. Jochum var en av landets (Danmark) rikaste män och ägde ett 20-tal gårdar i Skåne och på Själland "Rige-Becken" kallad. Kriget med svenskarna och ekonomiska svårigheter innebar att Jochum fick lämna alunbruket och sina många gårdar till kreditorer. Hit hörde Hovdala slott som är väl bekant för oss i övningsområdet kring Hovdala som Jochum hade gift till sig genom dottern till Sivert Grubbe.



Jochum Beck 1602-1682  
(porträtt från Bosjöklosters slott)

För flera av oss blev det tillfälle till en kort promenad i parken där en och annan en gång i tiden varit på någon av de konserter med kända artister som tidigare anordnades här. Som sig bör avslutades besöket på slottet med fika i sommarvärmen innan hemfärden mot Hässleholm.

<sup>1</sup>Wikipedia: Alun har en sedan länge känd blodstoppande effekt. Apoteket i Sverige sålde tidigare alunstift för användande efter små skärskador som kan inträffa exempelvis vid rakning. Användning svider något, men övergående.

# Rävspelet 2024

Text och bild: Uno Nilsson

**När man får en inkallelseorder med kodnamn "RÄVSPEL" gäller det att ta sig till rätt plats, i rätt tid, med rätt utrustning.**

Holger Axell bor utanför Helsingborg. Han tog cykeln till stationen i Hbg, tåget till Hässleholm, bytte tåg för vidare transport till Kristianstad, bytte tåg igen för vidare transport till Fjälkinge där han lastade av cykeln och trampade vidare till mobplatsen. Harald Kroèn kom med bil från Göteborg och Stefan Bengtsson från Åhus. Väl framme vid mobplatsen kontrollerade vår säkerhetschef Robert Badics id-handlingar och tilldelade kompani och samlingsplats för vidare order.

På samlingsplatsen var det dags för indelning, gruppering och uppgifter. Holger blåste signal för marsch till platsen för inskjutning av våra vapen. Peter Rosberg tog befälet och förde oss till skjutplatsen. Där övade vi inte skydd mot långsamtgående flyg utan försökte träffa duvor som for hit och dit.





När vi hade skjutit in våra vapen kurrade det i magen. Då blev det marsch till koktrossen som hade grupperat några hundra meter från skjutplatsen. Där var det koktrosschefen Per Andersson, från 5. Trosskompaniet, som serverade ärtor mtbh samt pannkakor med sylt. Mycket uppskattad fältlunch. Peter Rosbergs markalåda i bagaget var också uppskattad.

När lunchen var slut och markan slog igen blåste Holger signal för fortsatt övning. Samling vid flaggstången. Flaggan hissades till signal från Holger.





En tyst minut genomfördes till minne av våra avlidna kamrater. T4:s marsch spelades genom högtalarna. Rysningarna kom..... Cay Åkesson tog befälet och kallade till sig kompanicheferna. De fick en mycket tydliga order om att deras grupper skulle visa att de kunde sätta ihop en sjukbår 2 enligt reglementet. För att krångla till det skulle de som utförde det praktiska momentet ha förbundna ögon. De andra i gruppen skulle instruera och visa sitt pedagogiska ledarskap.

Nu var det Lasse Rudenborg som tog befälet och skulle testa rörlighet, koordination och styrka hos deltagarna. Där fick vi även lägga till stilpoäng. När den övningen var klar blev det tvära kast. Han beordrade ”kompanicheferna till mig, övriga fika!”

Nu gäller följande: Karlshamnsverket har utsatts för sabotage och all el är utslagen i närområdet. (vilket för övrigt hände på riktigt dagen efter) Om vi ska få mat ikväll måste vi hjälpa slottet med tändved till alla vedspisar och kakelugnar. Ni ska nu öva upp era färdigheter i att snabbt göra upp eld med hjälp av endast kniv, tändstål, träull och lite torr ved. Som ni ser har jag riggat upp ett snöre som ska brännas av genom brasan på marken. Tiden börjar på signal från Holger!

Här tar vår trafikexpert Niklas Johansson befälet och inleder med ett teoretiskt prov för förarbevis för ”Rävar”. Klarar ni det här får ni köra hem imorgon, annars får ni gå hem. Mycket kluriga frågor och många tankar om vilket som var rätt eller fel. Peter Alf hade skickat med några frågor om T4:s historia och några gamla prylar som skulle identifieras. Klurigt det också. Hittills hade dagen varit livad och många skratt ekade bland träden.



Efter en solig dag med många goda skratt fortsatt vi på ”mässen” eller slotts-salen där vi serverades en mycket god middag. Vi hann knappt sätta oss på stolarna förrän ”Vi Trängare” ljud i hela slottet. Kvällen kantades av roliga historier, egna upplevelser samt för många en del okända händelser. Karl-Otto och Holger svarade för musiken. Senare på kvällen samlades vi vid flaggan. Holger spelade Tapto och flaggan halades. Kvällen avslutades med en grillad med bröd.

Efter en härlig frukost dag två genomförde vi en utvärdering. Tävlingsledarens stil beskriver att vi arrangörer är nöjda.



Jag och gröna gruppen säger skål och tack för 2024 och lämnar över stafettpinnen till Marcus och hans gäng.  
*Lycka till!*



**Det är vi som tar över 2025!**  
**Maria, Anders, Marcus, Håkan och Peter**



## Inbjudan till bildgrupp T4

I arkivet på Hässleholms museum finns ett stort antal bilder. Lösa, negativ eller i album. I några fall finns anteckningar och bildtexter men de flesta är ganska anonyma. Ska vi göra något åt det?

I många föreningar har man grupper som då och då ses för att titta på och kommentera bilder d.v.s. sätta text till bilderna. ”Stund, ställe, styrka, slag, sysselsättning” (SoldF 2001) Vad det inte det vi lärde oss rapportera en gång i tiden? Och namn naturligtvis!

Låt oss hitta formerna för en bildgrupp vid Hässleholms museum. Varför inte gemensamt med dragonerna från P2?

Härmed inbjuds till en första träff på Hässleholms museum 2025-02-05 kl 13.00. Ingen föranmälan behövs men skicka gärna ett meddelande till vår e-postadress [t4kf@outlook.com](mailto:t4kf@outlook.com) om du är intresserad.



# Arméns Träkolningsanstalt i Hästveda

**Text: Peter Alf**

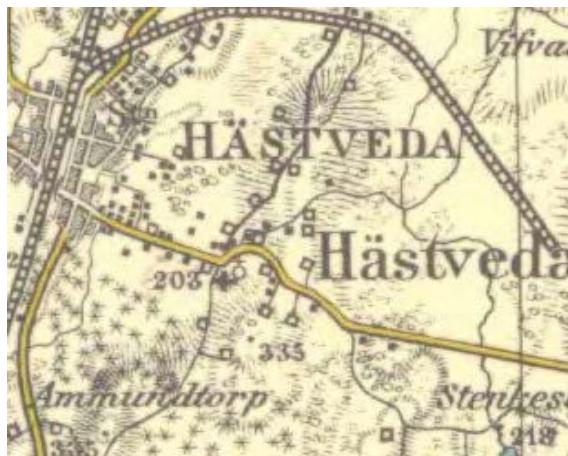
Under andra världskriget var Sverige i stort sett isolerat från omvärlden när det gällde handel. Inte minst gällde det importen av oljeprodukter. Redan efter första världskriget hade man börjat titta på att ersätta dessa med gengas, gjord av inhemsk råvara. En pionjär på området var ingenjören Axel Svedberg som tillhörde den första omgången ingenjörer som utexaminerades från Hässleholms tekniska skola. När oron för den försämrade utrikespolitiska situationen ökade under 30-talet understödde staten utvecklingen av gengas vilket innebar att när kriget bröt ut det fanns framtagna aggregat för drift av motorfordon. Redan i november 1940 drevs 22000 fordon av gengas, ett år senare 71000. För att producera gengas användes antingen träkol eller ved och runt om i landet växte det upp anläggningar för framställan av kol och ved bl a vid Kullahyttan på Hovdala och vid Oberöd. Dessa drevs i privat regi.



*Träkolningsstation vid Kullahyttan. Bild ur boken "Försvunna miljöer på Hovdalafältet, P2 kamratförening 1988*

Även staten byggde anläggningar bl a i Hästveda. I april 1940 mobiliserades 8. Krigsbyggnadskompaniet vid I 10 i Strängnäs och transporterades till Hästveda där man förlades i Lutherska missionshuset.

Kompaniet utförde allehanda försvarsarbeten i trakten men även en anläggning för produktion av gengaskol avsedd för Krigsmakten, belägen ca 500m SV Hästveda kyrka. Man uppförde 12 st tegelmurade ugnar som vardera rymde ca 4 kubikmeter ved, kolkross med sorteringsanordning och lagerlokal. Fyra lastbilar tilldelades för ved- och koltransporter. I anslutning till anläggningen uppfördes förläggning, passande nog döpt till Kolberga. Anläggningen bemannades av vapenfria värnpliktiga.



*Generelstabskartan 1940*

Anläggningen benämndes Arméns Träkolningsanstalt, ATKA, och kom att underställas C T4 . I september kunde produktionen starta med målsättningen att kunna leverera 7500hl träkol/månad vilket krävde 1500kvm ved. Ved köptes så nära anläggningen som möjligt och helst bok och björk, men eftersom konkurrensen om ved var stor under krigsåren måste också blandved användas.

Allt arbete utfördes manuellt, veden drogs på kärror från upplagen till ugnarna. Processen tog sex dygn med avsvälning varefter kolet kunde tas ut vilket skedde med grepar. Kolet lastades i kärror som transporterade varan till en kolkross där kolen krossades till lämplig storlek varefter den packades i säckar om 1hl. Under kolningen måste ugnarna passas dygnet runt för att tillse att förbränningen skedde normalt. Röken från ugnarna kunde vid vissa vindriktningar driva in över Hästveda och försaka olägenheter.

Vid krigsslutet 1945 lades anläggningen ner. Den hade då producerat ca en halv miljon kvm träkol. Kolugnarna revs, teglet togs till vara och kom att användas vid byggnadsverksamhet. Förläggningen övertogs av Lunds stift som kursgård och döptes om till Hästvedagården nu riven.

# Axel Hörberg – målningar med motiv från T4

**Text och bild: Olavi Olson**

I samlingarna på Hässleholms museum finns några tavlor som har donerats av teckningsläraren och konstnären Axel Hörberg. Hörberg bodde på gården Stjärneholm strax norr om T4 övningsområde vid Åhusfältet.



*Text på tavlans baksida: "Ryttarkolonn från T4 på marsch vid Stjärneholm 1,5 km nordväst om T4. Tavlan målad 1917 av ägaren till Stjärneholm och donerad till regementet av samme ägare – Axel Hörberg, Malmö den 6. Oktober 1952"*



*Trängare under marsch.  
Här har konstnären också fått med ett ekipage med vagn längst till vänster.*



*Foto av tavla som en gång kan ha hängt på regementschefen T4 arbetsrum.  
Ännu inte återfunnen.*

När T4 firar sin 75-årsdag 1960 får regementet en hälsning från Axel Hörberg med lyckönskan ”till tider som skall komma” Hästarna fanns inte kvar vid T4 vid den här tiden men motivet är spännande och måste vara tagna ur minnet.



## Höstmötet 2024

*Vi ändras med åren*

Nils Åkesson var en av ca 80 deltagare i 2024 års höstmöte. Den gemensamma middagen åt vi efter mötet i Göingehuset. Som vanligt hög ljudnivå i salen. All heder åt Jörgen Lindahl och andra som förberett och genomförde middagen.



◀ 1966



◀ 2024

# Midsommar på heden

**Text: Peter Alf**



Under indelningsverkets dagar övade arméns förband på sina exercishedar runt om i landet. Hedar som Ljungbyhed, Ränneslätt, Salbohed och Sångå Mo. Under större delen av året låg hedarna tysta och övergivna men under ett antal sommarveckor fylldes de av liv och rörelse.

I mitten på maj ryckte befälet in för befälsövningar, för att planera mötet och lära sig nya bestämmelser. Därefter skedde rekrytmöte där de nyantagna knektarna drillades i de första grunderna varefter det var dags för beväringarna. I början på juni skedde inryckning för huvuddelen av knektarna för några veckors utbildning fram t o m midsommar.

Men det var inte bara soldaterna som tog heden i besittning. Många andra, inte minst försäljare av olika slag drogs till hedarna, särskilt under helgerna och den främsta av dessa var utan tvekan midsommarhelgen. Då samlades inte bara traktens befolkning utan även folk längre ifrån. När järnvägarna började breda ut sig anordnades även extratåg till midsommarfirandet så antalet besökande kunde uppgå till flera tusen personer.

På heden rustades för firandet. På midsommarafton bars den omsorgsfullt klädda stängen under högtidliga former till sin plats, i regel framför vakten eller officerspaviljongen (officersmässen). Detta åtföljdes av mera lustbetonade festtåg. I Hulstfred utgjordes detta vid ett tillfälle av ”Främst 30 med bajonettfäktningsgevär och fäktsablar utrustade beväringar, försedda med långa skägg och iklädda avigvända rockar och kapotter, därpå musikkåren marscherande med korta steg; två officerare med grönklädda prestaver, majstången buren av 60man; 10 mindre grönklädda stänger burna av 20man; en avdelning med granar, enar och girlanger, en avdelning med saxar och rep för stängens resande, 2 man med järnspett, 2 man med en balja med spik och hammare, 20 man med pyttsspruta och vattenhinkar och till sist alla övriga sysslolösa”. På flera övningsplatser var det sed att yngste underlöjtnanten skulle rida på stängen då den bars upp klädd i stor parad och med dragen sabel.

Tält och baracker kläddes i grönt.

Därefter dansades det runt stängen. En källa från Dalregementet säger: ”Den kvällen gavs ingen tystnadssignal, fanns ingen aftonvisitation.”

Till heden brukade också till midsommar anlända något cirkussällskap och andra gycklare.

Den stora dagen var emellertid midsommardagen. Både officers- och underofficerskårerna hade inbjudit gäster. Dagen började med korum samt fosterländska tal och sånger. På e m anordnades normalt ett festtåg med en del lustigheter för att roa allmänheten.



Viktor Balck. Bild Wikipedia commons

Olika slag av tävlingar förekom också såsom löpning och gång, hopp och kast, brottning och tyngdlyftning. Så småningom övergick man till det som vi idag kallar friidrott. Det är kanske ingen tillfällighet att svenska idrottens fader, Viktor Balck, var underlöjtnant vid Närikes regemente som övade på Sannahed. Vid kavalleriregementena tävlades i hästkapplöpningar.

Vid 5-6 tiden slogs larm för att samla truppen för förbimarsch för regementschefen. Hela dagen var man klädd i parad.

Därefter började dansen, dels i officers- och underofficerspaviljongerna dels kring majstången. Normalt pågick denna till ca 2200-2300.

Påföljande dag var det tjänst som vanligt och exercisen kanske inte bedrevs med vanlig precision.

Utryckning skedde normalt veckan efter midsommar och lugnet infann sig åter näst års möte.

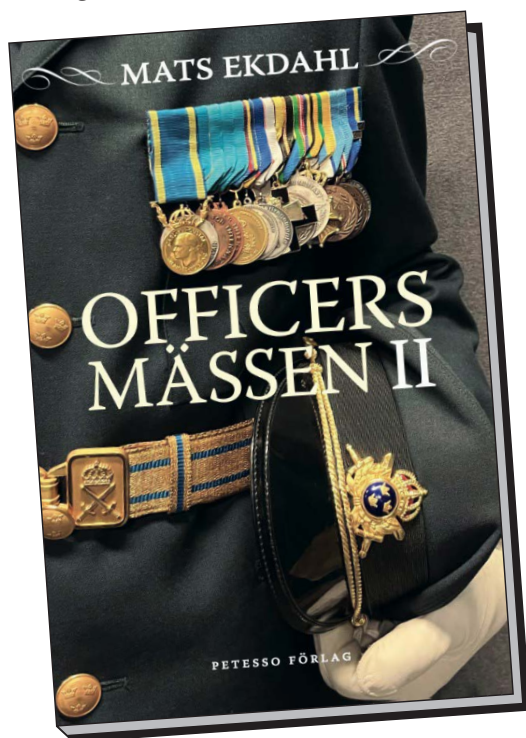
## Lästips

Flera av oss har bläddrat och läst i boken *Officersmässen* av Mats Ekdahl som kom ut för några år sedan. Omslaget pryds som en del känner till av en av våra medlemmar med snapsglaset i korrekt höjd inför skålen som ska komma. Nu är fortsättningen, del 2 publicerad.

### Officersmässen II

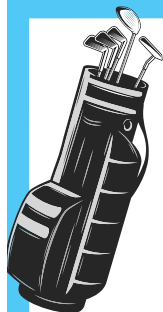
För några år sedan utgavs boken *Officersmässen, en kulturskatt att minnas*. Nu har uppföljaren *Officersmässen II* utkommit. Även denna gång författad av Mats Ekdahl. Sedan förra boken gavs ut har Sverige gått med i Nato. Därför ges i den nya boken några internationella utblickar om mässliv i andra länder, men givetvis också om svenska mässar.

Även en T4 chef finns omnämnd nämligen överste Adolf Johnson när han gjorde sin sista tjänstgjorde vid sitt första regemente, Jämtlands fältjägere. Liksom i förra boken finns det ett antal recept hämtade från svenska mässar.



*Första delen av Officersmässen från 2018*





# Inbjudan till T4 golfmästerskap 2025

Spelas tisdagen den 20 maj på  
Hässlegårdens GK.

Vi tävlar bl.a om den fantastiskt fina gröna kavajen  
som alla golfare drömmer om att vinna!

Tävlingen spelas som poängbogey och alla,  
män som kvinnor, spelar i samma klass.  
Valfri tee, utom orange.

På hål 3 är det en extra tävling! Närmast hål, på green, premieras!

Första start kl: 1250.

Från kl: 1130 träffas vi som så önskar äta lunch tillsammans.  
Prisutdelning direkt efter tävlingen.

## **ANMÄLAN**

med namn, golf-id och tee senast 25 april till undertecknad.

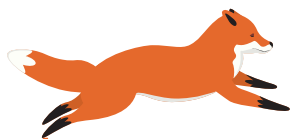
Lars Rudeborn  
rudenborn@telia.com

Tel.0709644384

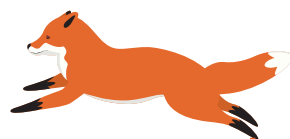
**VÄLKOMNA!**

*Lars*





# T4 kamratförening bjuder in till Rävspel



6-7 september 2025

Det numera återetablerade Rävspelet kommer åter genomföras 2025.

*Rävspelet var en befälstävling som anordnades på 70-talet efter att beväringen hade muckat där befälen mätte sina kunskaper och förmågor mellan kompanierna*

Kostnad för deltagande: 1200/600:-/ person beroende på om du skall ha rum eller inte! 2025 års Rävspel kommer att genomföras i Hässleholmstrakten på kända marker.

Klädsel: Oömma kläder och något att sitta på om du behöver det.

Klä dig efter väderleken! Tävlingsgrenar: E.S.O

För att säkerställa en lämplig övningsplats räknar vi med 40 deltagare och vi kommer vi att förboka 35 övernattningsplatser. Bli det fler anmälda än 40 kommer lottdragning ske.

Samlingsplats på Hässleholms Hantverksförening, Järnväggsgatan 7, vid lunchtid för en enklare måltid. Därefter transporteras vi till övningsplatsen för tävlingar för att så småningom inta en god måltid med mycket sång, musik och snack på Stadshotellet. Efter en god natts sömn intar vi frukost innan vi avslutar med utvärdering och prisutdelning.

Du anmäler dig genom att sätta in 600:- eller 300:- beroende på om du skall bo på hotellet eller inte på bankgiro 402-8825 senast 2025-02-28.

**Anmälan är bindande!**

**Glöm inte att ange Namn och Rävspel.**

Slutbetalning 600/300:- insättes på samma bankgiro 402-8825 senast 2025-08-01.

Har du frågor kan du maila till [ravspelet@gmail.com](mailto:ravspelet@gmail.com) eller ringa Marcus Bengtsson 0708-886 153

*Väl mött!*

# Kallelse till årsmöte 2025 och inbjudan gemensam middag den 26/2

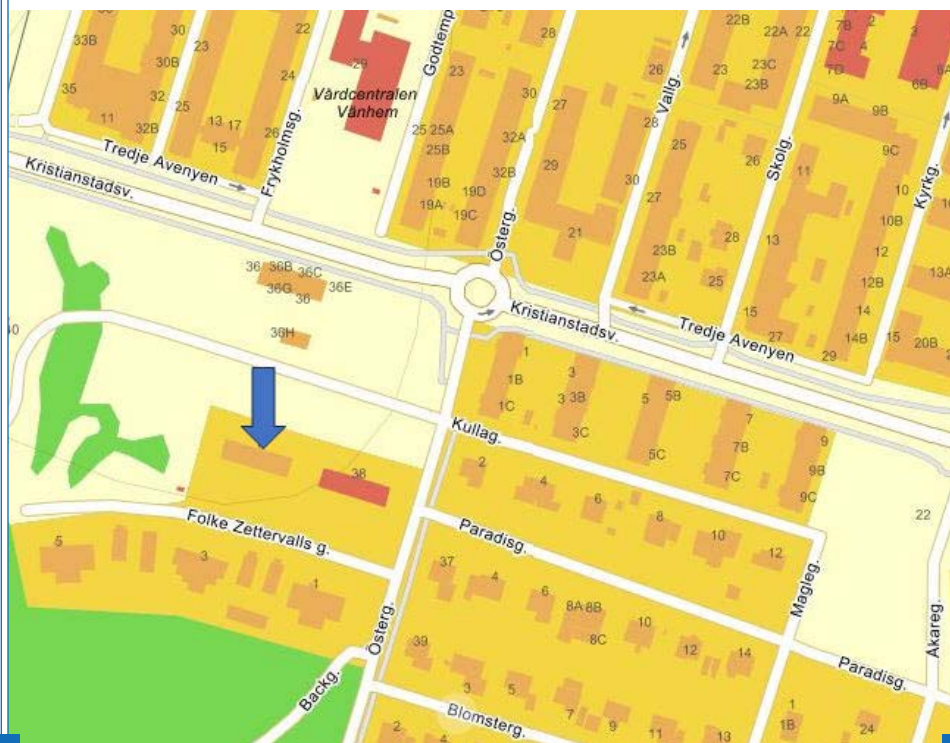
Plats:  
Göingehuset Hässleholm, Folke Zettervalls gata 4

Tid:  
1730 Samling med mingel. Årsmöte 1800-1900

Anmälan till middagen görs genom att sätta in 200 kr  
på bankgiro 402-8825 senast den 21 januari.

Glöm inte att ange namn på inbetalningen.  
Ange om det finns något du inte tål att äta eller dricka.

*Dagordningen hittar du på baksidan av denna tidning.*



# Dagordning vid årsmöte den 2025-02-26

Plats: Göingehuset, Hässleholm • Tid: 1800-1900

## Dagordning

- 1 T 4 KF ordförande öppnar mötet.
- 2 Val av mötesfunktionärer.
- 3 Val av två mötesdeltagare att jämte ordf justera dagens protokoll samt att tjänstgöra som rösträknare.
- 4 Mötets utlysning och kallelse.
- 5 Dagordning.
- 6 Årsberättelse över verksamhetsåret 2024.
- 7 Redovisning av föreningens ekonomi 2024.
- 8 Revisionsberättelse för 2024.
- 9 Beslut angående ansvarsfrihet för 2024.
- 10 Bestämmande av årsavgift.
- 11 Hänskjutna frågor.
- 12 Av styrelsen påkallade frågor.
- 13 Av enskild medlem påkallad fråga.
- 14 Val av: Ordförande för ett år, styrelseledamöter för två år, revisor för två år, revisorssuppleant för två år.  
Val av valberedningen för ett år.
- 15 Övriga frågor.
- 16 Mötets avslutning.

